

Clemente Tena, coneixedor de l'art de la pedra seca

En aquests dies s'han estat efectuant uns actes en reconeixement a les obres de Pedra Seca i quan diem Pedra Seca és pedra única i exclusivament, juntament amb l'art d'alçar-la en forma de parets per elements constructius.

Com us podeu imaginar, la tècnica de la Pedra Seca es considera una de les primeres tècniques per construir amb un dels materials que la natura ens brinda de forma generosa a la zona del Mediterrani: la pedra. És per això que la construcció típica de la nostra zona és feta amb pedra, de la mateixa manera que en altres zones les podem o podem trobar fetes de canyes, branques o qualsevol altre material subministrat per la natura.

En Clemente Tena i Troncho, nascut el 23 de març de l'any 1927, és fill d'aplicador/constructor de Pedra Seca i tot i que ell no va continuar l'ofici del seu pare, té prou experiència com per fer-li aquesta entrevista / article.

El Martinet.- D'on prové vostè?

Clemente Tena.- Jo sóc nascut a Castellfort, província de Castelló, però ja fa 55 anys queestic aquí a Sant Martí.

E.M.- Tenim entès que ha treballat la Pedra Seca. Què és el que ha tocat?

C.T.- Amb Pedra Seca pròpiament he fet molt poca cosa. De casetes n'he fet només una i a més a la província d'on jo sóc a l'edat de divuit anys. Una cosa sí que és veritat: he tocat molta pedra, però ja acompanyades d'argamassa, calç amarada o ciment. Fet d'aquesta manera he fet molts marges, cases senceres amb aquesta calç amarada a les cantonades per reforçar, arcades, cuina, escales, marges i torreons del castell del poble fets amb ciment, molts dels marges de Moja i Pontons.

E.M.- Havent estat al costat del seu pare podem dir que ja es té molt de guanyat, oi?

C.T.- Doncs sí. El pare em va ensenyar a posar les pedres. Ell ho feia tot amb Pedra Seca.

Arribats a aquest punt, en què cada construcció de Pedra Seca es fa amb pedres de la zona i al gust de

cadascú, podem dir que qualsevol construcció d'aquest tipus es pot considerar com una peça única, que en alguns casos presenten una gran riquesa constructiva, no com ara, que fan enfilalls de cases calçades.

Ara això sí, el ciment va anar guanyant terreny de forma inaturoable a aquest art ancestral, evitant que el nostre protagonista s'acabés especialitzant en la mateixa feina que el seu pare. Els coneixements sí que podem dir que s'han transmès de generació en generació, però incorporant les millores que van apareixent amb el pas del temps.

E.M.- L'avors, el seu ofici queda clar quin ha estat, no?

C.T.- Sí, com molt bé intueixes, la meua feina bàsicament ha consistit en fer de paleta. Era el que em donava el pa de cada dia. Des d'aquella primera casa de pedra no en vaig fer pas cap més de Pedra Seca.

E.M.- El ciment, però, és un material relativament nou per a la seva època. És que havia treballat qualsevol altre tipus de construcció entre la Pedra Seca i el ciment?

C.T.- És clar que sí. Havia fet moltes cases de terra. Apa que no havia garbellat quilos i quilos de terra per extreure-li les pedretes. A més, resulta que de la terra d'on vinc jo, la construcció de cases amb terra estava força arrelada amb acabats de teulada en pi. Una facilitat de la que ja es disposava en aquesta època, era que per fer les arcades s'utilitzaven fustes com a suport, manera de fer que encara continua vigent actualment.

Encara que les cases fetes amb terra natural, ho podem considerar un ús sostenible dels medis naturals, podem considerar que la integració al medi natural no és tan acusada com la Pedra Seca.

Es més, si les piràmides d'Egipte es poden considerar monuments històrics de patrimoni mundial, perquè no ho podem considerar així també la Pedra Seca. Les construccions són molt diverses, però és que l'art de portar-les a terme també té molta vàlua.

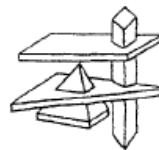
Parlar de la Pedra Seca sembla un pas enrere, però sempre està bé girar el cap enrere per veure com ho feien els nostres avantpassats per tirar endavant sense

CELLERJ MONTJERRAT

**ELABORACIÓ DE VINS
"PENEDÈS"**

"Fermentació controlada"

La Bleda - Sant Martí Sarroca - Tel. 93 898 01 13

ALUMINIS I VIDRES
CERVERA, S.L.

**Vidres
Finestres
Portes
Màmpares de bany
Automatismes persianes
Tendals
Tancaments de galeries
Sostres d'alumini
Mosquiteres
Cortines
Mallorquines**

C/ Anselm Clavé, 59 - 08731 Sant Martí Sarroca - Tel. i Fax: 93 899 01 04
e-mail: moncervera@hotmail.com

